

İstatistik Adı Haftalık Para ve Banka İstatistikleri

Veri: Kapsam, Dönemsellik ve Zamanlılık

Kapsam karakteristikleri

Çalışmanın amacı: Para ve Banka İstatistikleri kapsamında analitik tablolar yardımıyla finansal kesimin büyük bir bölümünü kapsayan bankacılık sektörünün varlık ve yükümlülük yapısı ortaya konmakta, ekonomik karar alıcılar ve diğer veri kullanıcıları için uluslararası standartlarda karşılaştırılabilir, güvenilir, kaliteli istatistiklerin üretilmesi amaçlanmaktadır.

Verinin tanımı: Haftalık Para ve Banka istatistikleri; bankacılık sektörünün mevduat, kredi ve menkul kıymet kalemlerine ait istatistik tablolardan oluşmaktadır. Tüm istatistik sunumlar, Türk Lirası ve yabancı para cinsinden yapılan işlemleri içermekte olup Merkez Bankası Rezervleri Amerikan Doları, yabancı para mevduatlar Türk Lirası ve Amerikan Doları, kalan değişkenler ise Türk Lirası olarak yayımlanmaktadır.

Haftalık Para ve Banka istatistiklerinin derlenmesinde kullanılan istatistik kavram ve tanımlar Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) "Parasal ve Finansal İstatistikler El Kitabı 2000 (MFSM 2000)" de yer alan kurallara dayanmaktadır.

İstatistiksel kavramlar ve tanımlar:

Parasal sektör: TCMB, mevduat bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları, katılım bankaları ile para piyasası fonlarını (B tipi likit fonlar) kapsamaktadır.

Yerleşiklik: Yurtiçi ve yurtdışı işlemler, IMF'nin Ödemeler Dengesi El Kitabı 6. basımında yer alan yerleşiklik kurallarına göre sektörlere ayrılmıştır. Buna göre yerleşiklik, ekonomik sınır ve ekonomik ilgi merkezi kriterlerine dayanmaktadır. Bir ekonomide bir yıldan uzun bir süreyle devamlı olarak ikamet eden ve o ekonomi içerisinde faaliyette bulunan kişi ve kurumlar "yerleşik" kabul edilmektedir. Türkiye'de şube açmış olan yabancı bankalar yerleşik sayılmakta, yurtiçi bankaların yurtdışı şubeleri ise yerleşik sayılmamaktadır. Bu kapsamda; para ve banka istatistikleri bankaların sadece yurtiçi şubelerinin yaptığı faaliyetlerini içermekte, yurtdışında faaliyet gösteren şubelerine ilişkin veriler bankaların kredi, menkul kıymet ve mevduat istatistiklere dahil edilmemekte, bu şubelerin yurtiçi yerleşikler ile gerçekleştirdiği işlemler ayrı bir tablo olarak yayımlanmaktadır. Bu nedenle, TCMB bankacılık istatistikleri Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) ve Türkiye Bankalar Birliği yayınlarında yer alan bankacılık kesimi istatistikleri ile farklılık göstermektedir.

Bilanço büyüklüğü: Bankaların seçilmiş bilanço büyüklükleri; kredi, mevduat ve menkul değerler gibi seçilmiş bazı bilanço kalemlerinin ilgili dönem itibarıyla finansal değerlerini göstermektedir.

Kredi büyüklüğü/hacmi: İlgili dönem itibarıyla bankacılık sektörü ya da finansman şirketlerinin kullandıkları toplam kredi miktarını göstermektedir.

Para ve banka istatistiklerinde kullanılan finansal araçlar aşağıdaki gibi tanımlanmaktadır;

Altın: TCMB altın rezervleri, TCMB kasasında, yurtdışı bankalarda ve Borsa İstanbul

(BİST) nezdinde tutulan uluslararası standartta olan ve uluslararası standartta olmayan altınlardan oluşmaktadır. Yayın kapsamında uluslararası standartta olan altın bir finansal araç olarak izlenmektedir.

Para: Banknot ya da madeni para olarak dolaşıma çıkarılmış nakit parayı ifade etmektedir. Kasa, Yoldaki Paralar ve Efektif Deposu gibi varlıklardan oluşmaktadır.

Mevduat: Daha önce belirlenmiş bir süre sonunda veya istenildiğinde çekilmek üzere bankalara belirli bir faiz karşılığı beklentisiyle ya da faiz karşılığı beklenmeden yatırılan para olarak tanımlanmaktadır. Türk parası mevduat, "Tasarruf Mevduatı", "Resmi Kuruluşlar Mevduatı", "Ticari Kuruluşlar Mevduatı", "Bankalar Mevduatı", "Diğer Kuruluşlar Mevduatı" hesaplarında, yabancı para mevduat ise "Bankalar Mevduatı-Y.P." ve "Döviz Tevdiat" hesaplarında izlenmektedir. İlgili düzenlemelerle belirlenen mevduat vadeleri, vadesiz ve vadeli olmak üzere bölümlenmiş olup, mevzuatta meydana gelecek değişikliklere paralel olarak vade ayırımında düzenleme yapılmaktadır.

Kredi: Belirli bir vade sonunda faiziyle birlikte geri alınmak şartıyla alacaklı tarafından borçluya fon ödünç verilmesi işlemi sonucunda ortaya çıkan finansal araçlardır. Bu kategoride nakdi ve gayri nakdi krediler, konut finansmanı kredileri, tasfiye olunacak alacaklar, ters repo işlemlerinden alacaklar, tüketici ve işletme kredileri ile finansal kiralama ve benzeri araçlar bulunmaktadır.

Menkul Değerler: Genelde ikincil piyasalarda alınıp satılan ya da satılması mümkün olacak şekilde standartlaştırılmış vadeli finansal araçları ifade etmektedir. Kısa ve uzun vadeli devlet borçlanma senetleri, kira sertifikaları, TC Merkez Bankası likidite senetleri, hisse senetleri, yatırım fonları, bankalar ve diğer tüzel kişiler tarafından ihraç edilen bono ve tahviller gibi araçları içermektedir.

Sınıflamalar:

Sektör sınıflaması: Bir ekonomide yerleşiklerin birbirleriyle ve yurtdışı ile yaptıkları finansal işlemler, mali sistemin önemli bir bölümünü oluşturan bankalar aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Finansal işlemlerden doğan borç ve alacakların sektörel bazda sınıflandırılması, kaynak ve kullanım büyüklüklerinin kurumsal birimler arasındaki dağılımlarının izlenmesi açısından önem taşımaktadır. Bu nedenle, kurumsal birimler ekonomide üstlendikleri temel işlevlere göre sınıflandırılmaktadır. Para ve banka istatistiklerinin derlenmesinde raporlama yapan bankalara yol göstermek amacıyla, TCMB tarafından "Kurumsal Sektör Listesi" hazırlanmış olup uluslararası standartlarla büyük ölçüde uyum sağlanmıştır. Bu çerçevede sınıflandırılan kurumsal sektörler aşağıda yer almaktadır:

A. YURTIÇİ

Genel Yönetim

Merkezi Yönetim

Yerel Yönetim

Sosyal Güvenlik Kurumları

Finansal Olmayan Kuruluşlar

Finansal Olmayan Kamu Kuruluşları

Finansal Olmayan Özel Kuruluşlar (Özel Sektör)

Finansal Kuruluşlar

TCMB

Bankalar

Banka Dışı Mali Kesim

Hanehalkı

Kar Amacı Olmayan Kuruluşlar

B. YURTDIŞI

Sektörel sınıflamanın alt kırılımları ve güncel versiyonuna aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/bd697237-b45b-4552-a792-24f2a61dff03/KurumsalSekt%C3%B6r_2016.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTW/ORKSPACE-bd697237-b45b-4552-a792-24f2a61dff03-m3fzoJ

Finansal Araç Sınıflaması: Para ve banka istatistiklerinde kullanılan finansal araç sınıflaması uluslararası standartlar ve Türkiye Finansal Raporlama Standardı ile büyük ölçüde uyumludur.

Altın

Para

Mevduat (Türk Lirası mevduatlar, yabancı para mevduatlar, kıymetli maden depo hesapları, yurtiçi yerleşikler tarafından tutulan mevduatlar, yurtdışı yerleşikler tarafından tutulan mevduatlar, gerçek kişiler mevduatı, tüzel kişiler mevduatı, bankalararası mevduatı)

Kredi (Türk Lirası krediler, yabancı para krediler, mali kesime verilen krediler, mali olmayan kesime verilen krediler, tüketici kredileri, taksitli ticari krediler, kredi kartları, tasfiye olunacak alacaklar, beklenen zarar karşılıkları, TMSF'na devrolunan takipli alacaklar, TMSF'na devrolunan takipli alacak karşılıkları, finansman şirketleri tarafından kullanılan krediler)

Menkul Değerler (Türk Lirası cinsinden menkul değerler, yabancı para cinsinden menkul değerler, Hazine Bonosu ve Devlet Tahvili, hisse senetleri, diğer)

Hedef kitle: Merkez Bankası, bankalar, finansman şirketleri, TMSF, para piyasası fonları.

Coğrafi kapsam: Tüm Türkiye'dir.

Coğrafi düzey: Yoktur.

Sektörel kapsam: Yurtiçi yerleşik sektörleri kapsar.

Zaman kapsamı: Veriler 1986 yılından başlamaktadır.

Diğer kapsam: Yoktur.

Kapsamdaki sınırlılıklar: Para arzı ile bankacılık sektörü seçilmiş bilanço, kredi, mevduat ve menkul değerleri tablolarında uluslararası istatistik standartlarında öngörülen yerleşiklik ilkesi gereği yurtiçi bankaların yurtdışı şubeleri kapsam dışıdır. Yurtiçi bankaların yurtdışı şubelerine ait veriler ayrı bir tablo halinde (Tablo 9.

	<p>Bankaların Yurtdışı Şubelerinin Türkiye'de Yerleşiklerle İlgili Seçilmiş Bilanço Büyüklükleri) sunulmaktadır.</p> <p>İstatistiksel birim: Merkez Bankası, bankalar, finansman şirketleri, TMSF.</p> <p>Temel dönem/yıl: Yoktur.</p> <p>Referans dönemi: Bir önceki hafta.</p> <p>Ölçü birimi:</p> <table border="1"><thead><tr><th>Değişken/ Gösterge</th><th>Ölçü Birimi</th></tr></thead><tbody><tr><td>Merkez Bankası Rezervleri (atın ve döviz)</td><td>Milyon ABD Doları</td></tr><tr><td>Para arzı</td><td>Bin TL</td></tr><tr><td>Yabancı para mevduatlar (Kıymetli maden dahil)</td><td>Bin TL/Milyon ABD Doları</td></tr><tr><td>Krediler</td><td>Bin TL</td></tr><tr><td>Menkul Değerler</td><td>Bin TL</td></tr><tr><td>Kavramsal Tutar Endeksi (31 Aralık 2005=100)</td><td>Endeks</td></tr></tbody></table>	Değişken/ Gösterge	Ölçü Birimi	Merkez Bankası Rezervleri (atın ve döviz)	Milyon ABD Doları	Para arzı	Bin TL	Yabancı para mevduatlar (Kıymetli maden dahil)	Bin TL/Milyon ABD Doları	Krediler	Bin TL	Menkul Değerler	Bin TL	Kavramsal Tutar Endeksi (31 Aralık 2005=100)	Endeks
Değişken/ Gösterge	Ölçü Birimi														
Merkez Bankası Rezervleri (atın ve döviz)	Milyon ABD Doları														
Para arzı	Bin TL														
Yabancı para mevduatlar (Kıymetli maden dahil)	Bin TL/Milyon ABD Doları														
Krediler	Bin TL														
Menkul Değerler	Bin TL														
Kavramsal Tutar Endeksi (31 Aralık 2005=100)	Endeks														
Dönemsellik	<p>Verinin toplama sıklığı: Haftalık</p> <p>Verinin yayımlama sıklığı: Haftalık</p>														
Zamanlılık	<p>Yayımlanan her veri için ortalama üretim süresi: 4 iş günü.</p> <p>İlk sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün):</p> <p>Nihai sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün): 4 iş günü</p>														
Kamuoyunun Bilgiye Erişimi															
Yayımlama takviminin önceden duyurulması	<p>Veriye ilişkin yayımlama takvimi: Her hafta Perşembe günü saat 14.30'da yayımlanmaktadır. Yayımlama takvimi her yılın ilk işgünü yayımlanarak kamuoyuna önceden duyurulmaktadır.</p> <p>Veri yayımlama takviminin internet adresi:</p> <p>http://www3.tcmb.gov.tr/veriyaytakvim/takvim.php?yayim_id=31&ay=00&B1=ARA</p> <p>Veri dağıtım politikası: Haftalık raporun internet sayfasında yayımı gerçekleştikten sonra bankamıza üye abone kurum ve kuruluşlara ilgili tablonun yayımlandığına dair bilgi verilmektedir.</p>														
Eş zamanlı yayımlama	<p>Tüm kullanıcılar ile aynı anda paylaşılıp paylaşılmadığı: Paylaşıyor.</p>														

Basın veya diğer belirli kullanıcılar ile özel anlaşmalar kapsamında verinin önceden paylaşılıp paylaşılmadığı: Hayır.

Bütünlük

Resmi istatistiklerin üretilmesine ilişkin şartlar, koşullar ve gizlilik

İstatistiklerin toplanması, işlenmesi ve dağıtımına ilişkin sorumluluk: TCMB İstatistik Genel Müdürlüğü, Parasal ve Finansal Veriler Müdürlüğü sorumludur.

Veri üreten kuruluşlar ile veri paylaşımı ve koordinasyon: Yok.

Bireysel cevaplayıcılara ait verinin gizliliği: Söz konusu veriler, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 25 Nisan 2001 tarih ve 4651 sayılı Kanunla değiştirilen 43.maddesinin 5.fıkrasında yer alan "...Banka, toplanan istatistikî bilgilerden kişisel ve özel nitelikte olanları yayımlayamaz, açıklayamaz, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu dışında resmi veya özel herhangi bir makama veremez. Bu bilgiler istatistiki amaçlar dışında ve ispat aracı olarak kullanılamaz" hükmü gereğince "gizlilik ilkesi" çerçevesinde değerlendirilecek ve üçüncü kişilere açıklanmayacaktır."

İstatistik üretiminde çalışanlar, olanaklar, finansman: Toplamda 4 kişi çalışıyor olup, çalışanların hepsi üniversite/yüksek lisans mezunudur. Bilişim kaynakları açısından bir sorun bulunmamaktadır. Tablo hazırlama sürecinde herhangi bir teknik sorunla karşılaşıldığında Bankamız Bilgi İşlem birimi tarafından gerekli teknik destek sağlanmaktadır.

Kullanıcı ihtiyaçlarının izlenmesi: Yılda bir kez olmak üzere internet ortamında "İstatistik Kullanıcı Anketi TCMB Uygulaması" çalışması yapılmaktadır. Anket sonuçlarından değişen kullanıcı ihtiyaçlarının takibi hedeflenmektedir.

Kalite politikası: Verilerin uluslararası standartlarla tam uyumlu yayımlanması; zamanlılık ve tutarlılık açısından öncü ülkelerden biri olmak. Yayın, yöntemsel çerçeve ve uluslararası standartlara uyum açısından TÜİK Kalite Logosuna sahip Aylık Para ve Banka İstatistikleri ile uyumludur.

Kalitenin izlenmesi:Türkiye İstatistik Kurumu tarafından verilen Kalite Logosu'na yönelik çalışmalar devam etmektedir.

İstatistiklerin yansızlığı: Bankalardan alınan mizan ve detaylı bilançolar gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra tablolara yansıtılmaktadır. İstatistikler yansızdır.

Veri kaynakları: TCMB verileri için veri kaynağı Bankamız idari kayıtlarıdır. Bankacılık verilerinin kaynağı ise; BDDK Tekdüzen Hesap Planı çerçevesinde hazırlanmış olan ve mevduat bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları ile katılım bankalarından haftalık olarak temin edilen "Bankalar ve Katılım Bankaları Tekdüzen Raporlama Paketi" dir. Para piyasası fonlarının veri kaynağı Sermaye Piyasası Kurulu'dur. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devrolunan takipli alacaklar ve karşılıkları için veri kaynağı TMSF'dir. Finansman şirketlerinden derlenen veriler doğrudan firmalardan sağlanmaktadır.

Yöntem: TCMB bilançosu ve alt hesapları ile tüm bankacılık sistemi bilgileri esas alınarak oluşturulan resmi para arzı tanımlarında, parasal sektörün yükümlülükleri likidite derecelerine göre belirlenmiştir. Buna göre; parasal sektörün birbiriyle olan işlemleri dışındaki parasal yükümlülükleri para arzını oluşturmaktadır ve Avrupa Merkez Bankası tanımları ile uyumludur.

PARA ARZI

M1=

Dolaşımdaki Para (İhraç Edilen Banknot ve Madeni Para – Banka Kasaları)
Vadesiz Mevduat (TL, YP)

M2= M1+

Vadeli Mevduat (TL, YP)

M3= M2+

Repodan Sağlanan Fonlar
Para Piyasası Fonları
İhraç Edilen Menkul Kıymetler (2 yıla kadar vadeli)

Para Arzı - Kavramsal Tutar Endeksi (KTE) (Endeks: 31.12.2005=100)

$$KTE_t^{2005=100} = KTE_{t-1}^{2005=100} \times \left(1 + \frac{Net\ İşlem_t}{Stok_{t-1}} \right)$$

Diğer: Bankacılık sistemi temel bilanço kalemlerine ilişkin bilgiler; mevduat, krediler, menkul kıymet verilerini içeren tablolar aracılığı ile sunulmaktadır.

Kayıt esasları: Bankacılık sistemi verileri, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları paralelinde hazırlanan Tekdüzen Hesap Planı kapsamında temin edilmekte olup, tahakkuk bazlı kayıt edilmektedir. Krediler ve mevduatlar nominal değer üzerinden gösterilmektedir.

Değerleme: Türk Lirası cinsinden menkul kıymetler, referans dönemi sonunda piyasa fiyatı üzerinden değerlemeye tabi tutulmaktadır. Yabancı para cinsinden kullanılan kredilerin değerlemesi her banka tarafından kendi uyguladığı döviz kuru üzerinden yapılmaktadır. Yabancı para mevduatları ise bankalar tarafından Amerikan Doları olarak raporlanmakta, TL karşılığı hesaplanırken TCMB döviz alış kurunu kullanılmaktadır. TCMB bilançosunda yer alan "Uluslararası Standartta olan Altın" aylık olarak değerlemeye tabi tutulmaktadır.

Dağıtım şekilleri: Tablolar pdf ve xls olarak Bankamız Genel Ağ sitemizde yayımlanmaktadır. Zaman serisi olarak ise Bankamız Elektronik Veri Dağıtım Sistemi

	<p>(EVDS)'de yayımlanmaktadır.</p> <p>Haftalık Para ve Banka İstatistikleri adı ile Genel Ağ Sitemizde yayımlanan tablolara aşağıdaki bağlantıdan ulaşılmaktadır:</p> <p>http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Istatistikler/Parasal+ve+Finansal+Istatistikler/Haftalik+Para+ve+Banka+Istatistikleri/</p> <p>Zaman serilerine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:</p> <p>https://evds2.tcmb.gov.tr/index.php?evds/serieMarket/#collapse_4</p> <p>İstatistiklerin hatalı yorumlanması ve yanlış kullanımına ilişkin görüş belirtme/teklif: Veriler yayımlandıktan sonra yayın organlarının hatalı kullanımını önlemeye yönelik düzenli bir takip yapılmaktadır.</p> <p>İstatistiksel veri toplama, işleme ve dağıtımdaki şartlar ve koşulların açıklanması: Önceden duyurulan yayım takvimine uygun olarak verilerin zamanında yayımlanmaktadır.</p> <p>Mevsimsel düzeltme: Verilerde mevsimsel düzeltme yapılmamaktadır.</p> <p>İstatistiğin toplanması, işlenmesi ve dağıtılması süreçlerinde bağlayıcı olan mevzuat:</p> <ul style="list-style-type: none">• 1211 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu (25.4.2001 tarih, 4651 sayılı Kanun ile değiştirilen şekli) Madde 43.
Yayımlanmadan önce veriye devlet birimlerinin içeriden erişimi	Yoktur.
İstatistiklerin yorumlanarak yayımlanması	Yorum yapılmadan yayımlanıyor.
Yenileme ve yöntemdeki büyük değişikliklerin önceden bildirimi	<p>Revizyon takvimi: Veriler geçici olup, veri kaynaklarında bir değişiklik olması durumunda revize edilir.</p> <p>İlk verinin ve revize edilmiş verinin tanımlanması: Düzenli revizyon yapılmamaktadır.</p> <p>Metodoloji, veri kaynağı ve istatistiksel tekniklere ilişkin büyük değişikliklerin önceden duyurulup duyurulmadığı: Şu ana kadar büyük bir değişiklik olmamakla beraber, tabloda veya metodolojide gerçekleşecek değişiklikler TCMB Genel Ağ sitesinde veriye ilişkin sayfada Yapılacak Revizyonlar başlığı altında önceden duyurulmaktadır.</p>

İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve kaynaklara ait dokümantasyonun yayımlanması	İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem açıklaması yukarıda yer almaktadır.
Bileşen detayının, ilgili veri ile uyumlaştırmanın, kabul edilebilirliğinin güvencesini sağlayan ve istatistiksel çapraz sorguları destekleyen istatistiksel çerçevenin yayımlanması	<p>Verinin içsel tutarlılığı: İstatistikler veri seti içerisinde birbiriyle tutarlıdır.</p> <p>Verinin zamansal tutarlılığı: Karşılaştırılabilir veriler 1986 yılından başlamaktadır. Söz konusu istatistiklerde seri kırılmaları veriye ilişkin dipnotlar eşliğinde açıklanmaktadır.</p> <p>Verinin sektörler arası ve alanlar arası tutarlılığı: Veriler, Aylık Para ve Banka İstatistikleri ve Haftalık Menkul Kıymet İstatistikleri ile tutarlıdır.</p>
Notlar	
Meta verinin son güncellenme tarihi	Mart 2019